

ΕΡΩΤΗΣΗ**Προς Υπουργούς Υποδομών και Μεταφορών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων****Θέμα: Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών (Ι.Τ.Σ.Α.Κ.)**

Το Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών Κατασκευών (Ι.Τ.Σ.Α.Κ.), με βάση τον Ιδρυτικό του Νόμο (Ν.1349/1983) και εν συνεχεία τη σύσταση του Οργανισμού του (ΠΔ77/89), δημιουργήθηκε στη Θεσσαλονίκη ως το πρώτο διακλαδικό/διεπιστημονικό Ινστιτούτο με αποστολή την εφαρμοσμένη έρευνα στα γνωστικά αντικείμενα της Τεχνικής Σεισμολογίας, της Εδαφοδυναμικής, των Αντισεισμικών Κατασκευών και την ανάπτυξη σχετικής τεχνολογίας και ερευνητικής γνώσης για την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των σεισμών στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

Στη συνέχεια με το άρθρο 57 παρ. 1 του ν. 4002/2011, το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. καταργήθηκε ως αυτοτελές Ν.Π.Δ.Δ. και συγχωνεύτηκε με τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π.), Ν.Π.Δ.Δ. που συνεστήθη με το ν. 1349/1983 και εποπτεύεται από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. Ωστόσο, και μετά την συγχώνευση, **το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. εξακολουθεί να λειτουργεί με έδρα τη Θεσσαλονίκη ως ερευνητικό και τεχνολογικό κέντρο**, χωρίς όμως αυτοτελή νομική προσωπικότητα.

Να σημειωθεί πως:

- Η υψηλή σεισμικότητα του Ελλαδικού χώρου (η υψηλότερη στην Ευρώπη), καταδεικνύει την αναγκαιότητα διατήρησης των υποδομών και δικτύων καταγραφής της σεισμικής κίνησης στο έδαφος και τις κατασκευές που λειτουργεί το Ι.Τ.Σ.Α.Κ.. Από τα παραπάνω δίκτυα έχουν συλλεχθεί πολύτιμες καταγραφές καταστροφικών σεισμών των τελευταίων 30 ετών, οι οποίες έχουν συμβάλει στην παραγωγή νέας γνώσης για την μελέτη του σεισμικού φαινομένου και της επίδρασής του στην συμπεριφορά κατασκευών και υποδομών αλλά και στην αποκατάστασή τους μετά από έναν ισχυρό σεισμό.
- Η πλειοψηφία των δικτύων που λειτουργεί το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. ελέγχεται κεντρικά από υπερσύγχρονο Υπολογιστικό Κέντρο που λειτουργεί στο ιδιόκτητο κτίριό του στη Θεσσαλονίκη, στο οποίο και συλλέγονται, επεξεργάζονται και διατίθενται οι καταγραφές και τα δεδομένα που παράγονται.

Το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. με χρήση των δικτύων και υποδομών του, για τα οποία η Πολιτεία έχει επενδύσει σημαντικούς πόρους τα τελευταία 35 χρόνια με ιδιαίτερα ανταποδοτικά οφέλη, παρά το σχετικά μικρό αριθμό ερευνητικού και τεχνικού προσωπικού του, εκπληρώνει σε υψηλό βαθμό τους ιδρυτικούς του στόχους.

Όμως για τη συνέχιση και εξέλιξη της αποστολής του Ι.Τ.Σ.Α.Κ., η ήδη από 35 χρόνια συσσωρευμένη ερευνητική εμπειρία & τεχνογνωσία οφείλει να συμβαδίσει με τις σύγχρονες τάσεις αντισεισμικής έρευνας & τεχνολογίας και ανάγκες του επιστημονικού και τεχνικού κόσμου και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου που διαμορφώνονται διεθνώς, εστιασμένη στους παρακάτω κεντρικούς άξονες:

1. Θωράκιση του δομημένου περιβάλλοντος και κρίσιμων υποδομών έναντι πολλαπλών συναφών γεωκινδύνων. Μεταξύ άλλων, η τεχνογνωσία σε θέματα ενοργάνωσης κατασκευών/υποδομών και επεξεργασίας/ερμηνείας των καταγραφών και οι εργαστηριακές υποδομές που έχουν αναπτυχθεί στο Ι.Τ.Σ.Α.Κ. εξασφαλίζουν την αποτελεσματική υλοποίηση εφαρμοσμένης έρευνας, τη συμβολή στη διαμόρφωση κανονιστικών διατάξεων και τη συμβολή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προς την κατεύθυνση αυτή.

2. Διαχείριση σεισμικής διακινδύνευσης με στόχο τον καθορισμό παρεμβάσεων της Πολιτείας σε προσεισμικό και μετασεισμικό στάδιο για τον δραστικό περιορισμό της τρωτότητας κρίσιμων υποδομών και του δομημένου περιβάλλοντος καθώς και συμβολή σε σχετικές κανονιστικές δικταξίες.

3. Θεσμική διασύνδεση και συνεργασία του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. με τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας για παροχή επιστημονικών υπηρεσιών σε θέματα έγκαιρης και έγκυρης ενημέρωσης η οποία θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην διαχείριση της σεισμικής κρίσης σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Για την εξασφάλιση επιτυχίας των παραπάνω αξόνων/προτάσεων είναι απαραίτητες οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Διατήρηση του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. ως αυτοτελούς ερευνητικής δομής με έδρα τη Θεσσαλονίκη, με κατοχύρωση της διακριτής νομικής του υπόστασης

Όπως προαναφέρθηκε, το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. συστάθηκε και λειτουργεί από την ίδρυσή του και μέχρι σήμερα με έδρα την Θεσσαλονίκη με εθνική εμβέλεια και από το 2013 λειτουργεί σε ιδιόκτητο κτίριο υψηλών προδιαγραφών, με εργαστηριακές εγκαταστάσεις και υπολογιστικό κέντρο που αναπτύχθηκαν σε ιδιόκτητο οικόπεδο με χρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά κονδύλια, προσανατολισμένα αποκλειστικά στη δημιουργία ερευνητικών υποδομών για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα τη Θεσσαλονίκη. Παράλληλα, έχει αναπτύξει ιδιαίτερες σχέσεις συνεργασίας με τους ερευνητικούς και μη φορείς της πόλης (ΑΠΘ, ΤΕΕ/ΤΚΜ, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Δήμος Θεσσαλονίκης κ.α.).

Είναι προφανές ότι η όποια μεταφορά της έδρας του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. εκτός του φυσικού του κέντρου, που είναι εδώ και 40 χρόνια η Θεσσαλονίκη, πέρα από τη διάθεση πολύ υψηλών πόρων, είναι βέβαιο ότι απειλεί την βιωσιμότητά του και θα δημιουργήσει σειρά σοβαρών δυσλειτουργιών όπως:

- Αδυναμία αποτελεσματικής επικοινωνίας και συνέργειας δράσεων μεταξύ διοίκησης και προσωπικού του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. για την επίλυση καθημερινών θεμάτων.
- Αδυναμία εύκολου προγραμματισμού μετάβασης για τη συντήρηση λειτουργίας των δικτύων και των εντοπιζόμενων κατασκευών/υποδομών.
- Αδυναμία άμεσης μετάβασης σε πλειόσειστες περιοχές για την αποτύπωση των βλαβών και την εγκατάσταση προσωρινών δικτύων παρακολούθησης της μετασεισμικής δραστηριότητας μετά από ένα σεισμό.
- Αδυναμία αποτελεσματικής λειτουργίας του ΕΛΚΕ για την υλοποίηση ερευνητικών και εφαρμοσμένων προγραμμάτων σε συνεργασία με συναφείς Ερευνητικούς και Ακαδημαϊκούς φορείς.
- Σημαντική αύξηση του κόστους λειτουργίας εις βάρος της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας υλοποίησης δράσεων
- Απαξίωση της σύγχρονης κτιριακής υποδομής του Ι.Τ.Σ.Α.Κ.

2. Εξίσωση του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. με τους υπόλοιπους ερευνητικούς φορείς

Για να μπορέσει το Ινστιτούτο να αντιμετωπίσει τις ερευνητικές προκλήσεις στο μέλλον, προκειμένου να συνεχίζει να προσφέρει τις υπηρεσίες του που είναι πολύτιμες για την αντιμετώπιση πραγματικών και σοβαρών λαϊκών αναγκών, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η θεσμική του υπόσταση. Με το ισχύον πλαίσιο, η προοπτική αυτή αδυνατίζει σημαντικά. Είναι χαρακτηριστικό ότι το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. δεν είναι ενταγμένο ούτε καν στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την Έρευνα (ν.4310/2014, ν.4386), κάτι που καταδεικνύει και την αντιμετώπιση που του επιφυλάσσει η πολιτεία. Ως αποτέλεσμα της κατάστασης αυτής, το Ι.Τ.Σ.Α.Κ. δε δύναται να εναρμονίσει τη λειτουργία του με τα υπόλοιπα ερευνητικά κέντρα της χώρας ως προς την εξέλιξη των ερευνητών του, την πρόσληψη νέου ερευνητικού προσωπικού και προσωπικού υποστήριξης που θα συμβάλλει στην υλοποίηση του προτεινόμενου εγχειρήματος, την απρόσκοπτη συμμετοχή του σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα κ.α. Είναι, δε, χαρακτηριστικό, ότι με το ισχύον μέχρι σήμερα πλαίσιο, οι ερευνητές του Ι.Τ.Σ.Α.Κ. δεν αντιμετωπίζονται ισόνομα με τους συναδέλφους τους από άλλα ερευνητικά ινστιτούτα και κέντρα, κάτι που έχει επιτευχθεί για ερευνητές από άλλα (εκτός ΓΓΕΤ) ερευνητικά ινστιτούτα (βλ. Ινστιτούτα ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, άρθρο 20, ν. 4521/2018).

Με βάση τα παραπάνω, **ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ** οι αρμόδιοι Υπουργοί πώς τοποθετείται η Κυβέρνηση στα ζητήματα αυτά;

Οι βουλευτές

Σάκης Βαρδαλής

Γιάννης Δελής